

“Sadarbības partneri manas politiskās idejas īstenošanā”
Draudzīgā Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzija (DACVG)

Darbu sagatavoja Draudzīgā Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas skolēni Ance Malceniece, Eliots Pūle, Marta Grigule, Elīza Krasovska, Keita Lingarte, Samanta Līviņa, Zane Miķelsone, Rita Platace, Emīls Priedīte, Roberts Puriņš, Tīna Cukmane, Krišs Valners.

Darba saturs

Sadaļa	Lp.
Politiskās idejas apraksts. Saikne ar pagājušajā mācību gadā izstrādāto ideju. Idejas īstenošanas mērogs un ierobežojumi	1.
Sadarbības partneru noteikšana un partneriem aktuāla piedāvājuma izveidošana	3.
Saziņa ar sadarbības partneriem, sarunas un vienošanās par sadarbību	3.
Secinājumi	5.
Pielikumi Nr.1. Piemēri saziņai ar politisko partiju pārstāvjiem Nr.2. Saziņa ar mediju pārstāvjiem Nr.3. Jauniešu-politiķu debates – SVID analīze Nr.4. Debašu iesildīšanas spēle “Minūtes arguments” Nr.5. Jauniešu aptauja	No 5.lp.

Darba mērķis – identificēt sadarbības partnerus savas politiskās idejas īstenošanai, politiskās idejas aktualizēšana, saziņa ar partneriem un vienošanās par sadarbību.

1. Politiskās idejas apraksts. Saikne ar pagājušajā gadā izstrādāto ideju. Idejas īstenošanas mērogs un ierobežojumi.

Šajā mācību gadā Draudzīgā Aicinājuma Cēsu valsts ģimnāzijas skolēni turpina darboties ar pagājušajā gadā izstrādāto politisko ideju.

Mūsu politiskā ideja ir jauniešu politiskās pratības palielināšana, organizējot politisko debašu meistarklases skolās sadarbībā ar politiķiem un citām iesaistītajām pusēm.

Politiskā pratība (*political literacy*) ir zināšanas, prasmes un attieksmes, kas nepieciešamas, lai iedzīvotāji varētu izprast, iesaistīties un ietekmēt politiskos procesus. Politiskā pratība ietver trīs būtiskus aspektus – **zināšanas** (par to kā funkcionē demokrātiska pārvalde), **prasmes** (kritiskā domāšana, politisko argumentu analīze, iesaistīšanās publiskā debatēs, interešu pārstāvniecība) un **attieksmes** (politiskās efektivitātes izjūta un motivācija pilsoniskajai līdzdalībai).

<https://www.ebsco.com/research-starters/political-science/political-literacy>

Balstoties uz definīcijā nosauktajiem trīs elementiem, esam izvēlējušies **konkrētu veidu, ar kura palīdzību iespējams sekmēt jauniešu politisko prasmi – tās ir politisko debašu meistarklases skolās ar jauniešu, politiķu un citu ieinteresēto pušu līdzdalību.**

Politiskās debātes ir komandu diskusija, kurā piedalās vidusskolēni un politiķi (vieni pret otriem vai jauktas komandas).

Pagājušajā mācību gadā veicām savas **idejas aktualitātes pārbaudi** un noskaidrojām, kāpēc politisko debašu meistarklases ir labs veids kā palielināt jauniešu interesi par politiku un politisko prasmi. Būtiskākie iemesli – debātes kā atraktīvs formāts, kurā jaunieši un politiķi var izkāpt katrs no sava “burbuļa”, horizontāla līmeņa komunikācija, kas rada līdztiesības un līdzvērtības sajūtu, mūsu skolas pieredze diskusiju un debašu organizēšanā dažādos formātos un dažādām mērķauditorijām, idejas atbilstība vietējām, nacionālām un Eiropas Savienības līmeņa politikām, kas paredz aktīvāku jaunatnes iesaisti, kritiskās domāšanas un medijprasmi veicināšanu. Būtiski, ka šī ideja ir reāli īstenojama, neprasa lielus naudas līdzekļus vai institucionālas reformas. Mūsu idejas aktualitāti apliecināja arī sarunas ar citiem Eiropas Parlamenta Vēstniekiem un tikšanās Francijas vēstniecībā, kurā prezentējām savu politisko ideju.

Idejas īstenošanas mērogs un ierobežojumi

2026.gada rudenī Latvijā notiks 15.Saeimas vēlēšanas. Pirmo posmu mūsu politiskās idejas īstenošanā plānojam priekšvēlēšanu laikā - 2026.gada septembrī. Priekšvēlēšanu laiks ir brīdis, kad pieaug sabiedrības, tajā skaitā jauniešu, interese par politiku. Šajā laikā palielinās ar politiķu ieinteresētība tikties ar dažādām sabiedrības grupām. Pieejamas kļūst politisko partiju programmas, kas sniedz bagātīgu vielu diskusijām, gan par partiju paveikto, gan par nākamajā darba ciklā plānoto.

Idejas īstenošanas **pirmo posmu plānots paveikt vietējās pašvaldības mērogā**, uzaicinot vietējos politiķus, gan no partijām, kuras pašlaik ir pie varas pašvaldībā un Saeimā, gan arī citu politisko spēku pārstāvjus piedalīties debatēs ar jauniešiem. Tādēļ šajā mācību gadā kā vieni no svarīgākajiem **partneriem politiskās idejas īstenošanai tika identificēti un uzrunāti vietējie politiķi. Idejas īstenošanas tālākajos posmos** plānots mērogu paplašināt - ar politisko debašu meistarklasu pieredzi plānots iepazīstināt plašāku sabiedrību (skolas, jauniešu centrus, pilsētu jauniešu domes, politisko partiju jauniešu nodaļas u.c.) un piedāvāt tiem gatavu debašu metodiku, dalībnieku (jauniešu un politiķu) atsauksmes un citus materiālus. Plānots par pieredzi pastāstīt plašākai sabiedrībai caur medijiem, kā arī informēt novadu sociālo zinātņu metodikus, lai pieredzes materiālus varētu izplatīt citiem interesentiem. Arī Vidzemes Eiropas parlamenta vēstnieku skolu dalībniekus pasākumā 28.aprīlī informēsim par savu politisko ideju un aicināsim kļūt par tās atbalstītājiem gan piedaloties mūsu organizētajās debatēs, gan pārņemot mūsu pieredzi savās skolās.

Apzināties, ka plaša debašu nodarbību iekļaušana skolu programmās nav iespējama un varbūt arī nav efektīvākā forma jauniešu politiskās prasmi palielināšanai. Mūsu skatījumā reālākais scenārijs ir debašu meistarklases ar politiķu piedalīšanos kā atsevišķi atraktīvi, uzmanību piesaistoši pasākumi. Tos var rīkot mācību stundās un ārpusklases pasākumos, skolēnu pašpārvaldes un pilsētas jauniešu domes norisēs, dažādos īpašajos notikumos,

piemēram kā sarunu festivālā Lampa, izstādē “Skola”, Erasmus jauniešu apmaiņās u.c.. Te noderīga organizatoriem var būt mūsu skolas apkopotā pieredze.

2. Sadarbības partneru noteikšana un partneriem aktuāla piedāvājuma izveidošana

Darba grupas sanāsmē noteicām šādus partnerus savas idejas īstenošanai (sk. tabulu), vienojāmies arī par to, kādā lomā katru no partneriem redzam.

Partneri	Partneru loma
Politikīki vietējā un nacionālā mērogā (notikusi saziņa ar piecu politisko spēku pārstāvjiem)	Piedalās debašu meistarklasēs Sniedz politisku atbalstu debašu kursa iekļaušanai izglītības programmā (fakultatīvi vai citā formā)
Skolu vadība, sociālo zinātņu jomas metodīki (notikusi saziņa ar direktoru, ieplānota saziņa ar metodīkiem)	Dod atļauju debašu meistarklašu rīkošanai skolā. Nākotnē – atbalsta debašu iekļaušanu skolu programmās (fakultatīvajā daļā vai kā atsevišķus pasākumus) Izplata informāciju par debašu meistarklašu pieredzi sociālo zinātņu skolotājiem
Žurnālisti (notikusi saruna ar žurnālisti)	Apliecina politiskās idejas aktualitāti, iesaistās debašu meistarklašu atspoguļošanā savos medijos
Eiropas Parlamenta Vēstnieku skolu aktīvisti Vidzemē (ieplānota informēšana pasākumā 28.aprīlī)	Piedalās kā dalībnieki vai novērotāji. Izmantojot metodiku, īsteno debašu meistarklases savās skolās
Jaunieši (veikta aptauja, notikušas ielu intervijas)	Līdzdalība debatēs, viedokļa paušana par politiku
Izpildvaras pārstāvji (Latvijas pārstāvniecība Eiropas Savienībā, Cēsu novada domes Attīstības pārvalde)	Sniedz informatīvu atbalstu

Eiropas Parlamenta Vēstnieku skolas darba grupā vienojāmies, ka informēsim partnerus par savu politisko ideju – nepieciešamību palielināt jauniešu politisko prātību, īstenojot skolās debašu pasākumus ar politiķu līdzdalību. Izmantosim pagājušā gada radoša uzdevuma izstrādes gaitā sagatavotos materiālus. Aicināsim partnerus, atbilstoši to kompetencei, iesaistīties kā mūsu ieceres dalībniekiem vai informatīviem un politiskiem atbalstītājiem.

3.1.Saziņa ar sadarbības partneriem – politiķiem

Piedalīties politisko debašu meistarklasēs plānots uzaicināt pašlaik Cēsu domē pārstāvēto politisko partiju pārstāvjus.

Notikusi mutiska un rakstiska saziņa ar politisko partiju pārstāvjiem, lai informētu viņus par tēmas “jauniešu politiskā prātība” aktualitāti un debašu meistarklases ieceri un uzaicinātu apliecināt savu gatavību iesaistīties politisko debašu meistarklasēs 2026.gada septembrī. Visi Cēsu novada domē pārstāvētie politiskie spēki pašlaik ir pārstāvēti arī likumdevējā Saeimā.

Tika uzrunāti politiķi no partijām Jaunā Vienotība, partiju apvienība Zaļo un Zemnieku savienība, Latvijas Attīstībai, Vidzemes Partija, Latvijas Zaļā partija, partiju apvienība Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”-“Tēvzemei un brīvībai-LNNK”, partija Kustība “Par!”, partija Progresīvie. Apkopojuma par saziņu ar politiķiem var redzēt tabulā. Šī darba Pielikumā Nr.1. redzami saziņas pierādījumi.

Partneri politiskās idejas īstenošanai	Saziņas rezultāts
Jaunā Vienotība	Apstiprināja interesi par tēmu un piedalīšanos debatēs
Apvienība – Zaļo un Zemnieku savienība, Latvijas Attīstībai, Vidzemes Partija, Latvijas Zaļā partija	Atbilde netika saņemta
Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”-“Tēvzemei un brīvībai-LNNK”	Apstiprināja interesi par tēmu un piedalīšanos debatēs
Kustība “Par!”	Apstiprināja interesi par tēmu un piedalīšanos debatēs
Progresīvie	Apstiprināja interesi par tēmu un piedalīšanos debatēs

3.2.Saziņa ar citiem sadarbības partneriem

Notikusi saziņa ar citiem politiskās idejas īstenošanai vērtīgiem partneriem, kuri var sniegt informatīvu vai politisku atbalstu.

Intervijai uzaicināta **Latvijas sabiedriskā medija žurnāliste Danuta Juste**. Intervija skatāma Pielikumā Nr.2. Intervijas mērķis bija noskaidrot mediju pārstāvja redzējumu par jauniešu politisko aktivitāti un informēt par ieceri veidot politisko debašu meistarklases. Žurnālistes skats uz jauniešu interesi un iesaistīšanos politikā ir optimistisks. Viņa akcentē, ka jaunieši ir tie, kuri izmanto netradicionālas līdzdalības formas un nebaidās izteikt savu viedokli. Vērtējot politiķus un jauniešus kā politiskās dienaskārtības veidotājus, žurnāliste akcentē katra stiprās puses: “Manuprāt, jaunieši politikā bieži izceļas ar lielāku atvērtību, tiešumu, dinamiskumu un spēju komunicēt mūsdienīgi. Viņi labāk orientējas digitālajā vidē, ātrāk reaģē uz sabiedrības noskaņojumu un biežāk runā par tēmām, kas aktuālas jaunākajai paaudzei. No mediju skatu punkta viņi nereti ir arī pieejamāki un saprotamāki auditorijai. Savukārt pieredzējuši politiķi parasti izceļas ar dziļāku izpratni par politiskajiem procesiem, lielāku stratēģisko domāšanu un pieredzi lēmumu pieņemšanā. Viņi biežāk redz “lielo bildi” un ilgtermiņa sekas – t.i. paredz vai izrēķina piecus soļus uz priekšu”.

Saruna ar **Latvijas pastāvīgās pārstāvniecības Eiropas Savienībā darbinieku Lauri Paegli** (atbildīgs par sadarbību ar citām ES institūcijām). Lauris Paegle apliecināja, ka mācoties Rīgas Valsts 1.ģimnāzijā, aktīvi darbojās debašu klubā. 2015.gadā, kad risinājās pirmā Latvijas prezidentūra Eiropas Savienības padomē, Lauris Paegle vēl kā vidusskolēns piedalījās atklātā debašu pasākumā prezidentūras ietvaros. Viņš uzskata, ka šai pieredzei ir bijusi svarīga loma, viņam vēlāk izvēloties karjeru Eiropas Savienības institūcijās. Tas šī darba autoriem mudina ņemt vērā, ka nākamā Latvijas prezidentūra Eiropas Savienības Padomē gaidāma 2028.gadā un daudzveidīgajos prezidentūras pasākumos noteikti iespējams iekļaut arī debašu formāta norises.

Saruna ar **Cēsu novada domes Attīstības pārvaldes vadītāju Madaru Jenerti**. Patlaban gan Cēsu novadā, gan Latvijā kopumā ļoti nozīmīgs ir jautājums par alternatīviem enerģijas veidiem uz zaļo enerģiju. Diskusijas par Eiropas Savienības enerģētisko neatkarību no jauna aktualizējis karš Irānā. Cēsu novadā notiek karstas politiku, iedzīvotāju un vēja enerģijas attīstītāju diskusijas par šī enerģijas veida iespējām nākotnē. M.Jenerte šo atzīmēja kā vienu no piemēriem, kas apliecina, ka spēja veidot cieņā un argumentos balstītu diskusiju ir ļoti nozīmīga gan politiķiem, gan sabiedrības pārstāvjiem ikvienā vecuma grupā. Tādēļ viņa priecātos par debašu pasākumiem, kuros uz sarunu par novada attīstībai būtiskiem jautājumiem satiekas politiķi un jaunieši.

3.3.Sarunas un kompromisi

Vairums uzrunāto politiku apliecināja savu un/vai savas partijas konceptuālu gatavību iesaistīties politisko debašu meistarklasēs. Aicinājumam neatsaucās tikai viens politiskais spēks. Uztveram to kā pozitīvu zīmi un apliecinājumu, ka iecerētās politisko debašu meistarklases izdosies.

Balstoties iepriekšējā saziņā, šobrīd paredzam, ka kompromisu meklēšanas spēju nāksies apliecināt, kad 2026.gada septembrī būs jāspēj vienoties ar visām iesaistītajām pusēm par debašu laiku, formātu un apspriežamajiem jautājumiem. Tiem politiķiem, kuri par to apjautājās, esam atbildējuši, ka debašu saturs būs saistīts ar jauniešiem aktuāliem jautājumiem, tuvojoties Saeimas vēlēšanām. Politiķi ir informēti, ka debašu satura jautājumus balstīsim politisko partiju priekšvēlēšanu programmās 15.Saeimas vēlēšanām.

Mūsu politiskā ideja paredz, ka politiskās debātes nav vienas reizes pasākums, bet gan tiek ieviestas kā regulāra aktivitāte vai pat izglītības programmā iekļauts fakultatīvs kurss. Lai tas izdotos ir nepieciešams gan skolu vadības, gan citu izglītības autoritāšu atbalsts. Mūsu skolas vadība atļauj organizēt debašu meistarklases. Ja šī pieredze būs sekmīga, vēlamies to apkopot un piedāvāt citām skolām. Tādēļ esam noteikuši sadarbības partnerus nākotnē – skolu un izglītības pārvalžu metodiķus, pilsētu un novadu jauniešu centru aktīvistus, Izglītības un zinātnes ministrijas sociālās un pilsoniskās jomas koordinatoru.

Pēc sarunām ar partneriem esam samērā droši, ka politisko debašu meistarklases būs iespējams organizēt un saņemsim atsaucību un līdzdalību no politiķiem, žurnālistiem, Cēsu domes un jauniešiem. Lai labāk izprastu ieguvumus un riskus politiskās idejas īstenošanā, veicām mūsu politiskās idejas **SVID analīzi**. To var redzēt šī darba pielikumā Nr.3.

4. Secinājumi

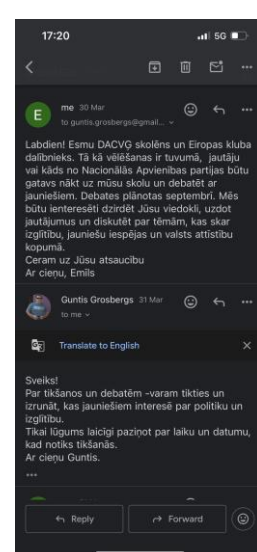
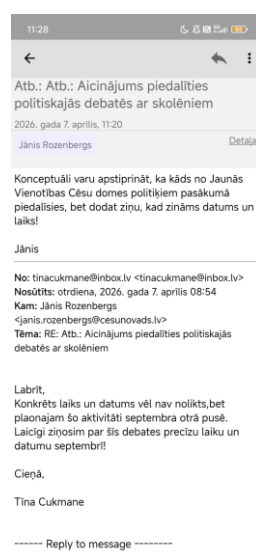
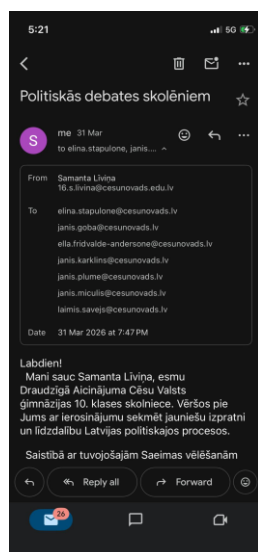
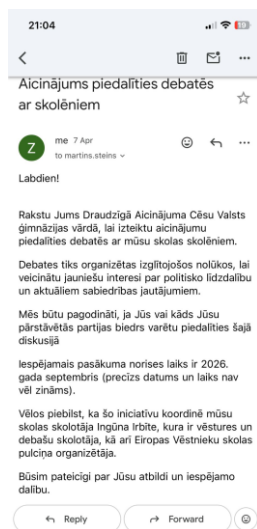
- Bija grūtības izprast, cik plaši skatīt jēdzienu “partneri”. Nolēmām, ka par partneriem uzskatīsim gan mūsu idejas aktīvos dalībniekus (jaunieši un politiķi), gan politiskos un informatīvos atbalstītājus (žurnālisti, domes darbinieki, kas nav deputāti u.c.). Arī informācijas sniegšana un saņemšana ir partnerība.
- Lai gan skolotāja aicināja izmantot iespēju vērsties pie vietējiem politiķiem klātienē, vairums no mums tomēr izvēlējās sazināties rakstveidā. Nākotnē jāpilnveido prasme un drosme tikties un sarunāties ar dažādām iesaistītajām pusēm arī klātienē.
- Iepriecinoši, ka lielākā daļa uzrunāto politiku atbildēja un piekrita mūsu ideju atbalstīt.

- Neliela vilšanās bija citu jauniešu atsaucībā. Nav daudz tādu jauniešu, kuri būtu gatavi debatēt ar politiķiem. Tāpat arī mūsu iecere intervēt jauniešus ielu video intervijās cieta neveiksmi, jo, izdzirdējuši, ka jautāsim par politiku, jaunieši atteicās sarunāties. No otras puses, šis ir vēl viens apliecinājums tam, ka mūsu politiskā ideja par jauniešu politiskās izpratnes veicināšanu ir aktuāla.
- Ņemot vērā iepriekšējā punktā minēto būs ļoti rūpīgi jādomā par debašu formātu. Iespējams ir vērts tās organizēt kā vairākas mazo grupu sarunas, lai mazinātu jauniešu uztraukumu un barjeras, sarunājos ar politiķiem.
- Nepieciešams iegūt papildus informāciju kā mūsu iegūto pieredzi un debašu organizēšanas metodiku vislabāk piefiksēt, lai to varētu nodot lietošanai citiem interesentiem skolās, jauniešu centros, politisko partiju jauniešu nodaļās u.c.
- Izpētījām citu valstu pieredzi. Eiropas Savienībā lielākajā daļā valstu nav atsevišķa mācību priekšmeta, kurā mācītu publisko uzstāšanos vai debates. Tādēļ arī paši atteicāmies no sākotnējās ieceres, censties panākt šāda priekšmeta ieviešanu skolās. Tomēr esam pārliecināti, ka debašu meistarības ir ļoti efektīvs veids kā palielināt jauniešu politisko prātību. Debates ir aktīva, atraktīva, ikvienu iesaistoša darbošanās, kur zūd formālās atšķirības starp dalībniekiem, bet galvenais ir spēt argumentēt savu pozīciju. Debates palīdz saprast citu pušu nostāju, padara politiskās dienaskārtības jautājumus jauniešiem tuvākus un pieejamākus. Debates palīdz jauniešiem attīstīt visas trīs kompetences, kas veido politisko prātību – zināšanas, prasmes un attieksmi.

PIELIKUMI

PIELIKUMS Nr.1.

Sazina ar sadarbības partneriem politiķiem – piemēri

Intervija ar Latvijas sabiedriskā medija žurnālisti Danutu Justi

Intervijas laiks 2026.gada 4.aprīlis.

Kā Jūs savā jomā redzat jauniešu politisko aktivitāti?

Strādājot LSM Ziņu dienesta raidījumā “Rīta Panorāma”, jauniešu politisko līdzdalību novēroju vairākos līmeņos.

Pirmkārt, to var redzēt saturā un tēmās, kuras jaunieši aktualizē. Jaunieši arvien biežāk iesaistās sabiedriski nozīmīgās diskusijās – par klimatu, izglītības kvalitāti, sociālo taisnīgumu. Tas atspoguļojas gan intervijās, gan sižetos, kur viņi aizvien biežāk piedalās arī kā viedokļu līderi.

Otrkārt, ļoti nozīmīga ir aktivitāte digitālajā vidē. Jaunieši aktīvi komentē ziņas, iesaistās diskusijās sociālajos medijos un pat veido savu saturu. (Piemēram, LSM platformas +audzis un 16+)

Treškārt, jauniešu līdzdalība izpaužas arī tiešā iesaistē – protestos, iniciatīvās, jauniešu organizācijās un pat politikā. Medijos tas redzams caur reportāžām no pasākumiem, intervijām ar jauniešu kustību pārstāvjiem vai tiem, kuriem interesē politika (piemēram, jauniešu Saeimas pārstāvjiem)

Visbeidzot, svarīgs aspekts ir tas, kā un kādu informāciju jaunieši patērē. Viņu mediju lietošanas paradumi (piemēram, īsie video formāti, sociālie mediji) ietekmē arī to, kā ziņu raidījumi pielāgo saturu. Un tas, savukārt, pats par sevi ir līdzdalības veids. Proti, jaunieši netieši veido (vai vismaz noteikti piedalās veidošanā) mediju saturu ar savām izvēlēm. Kopumā jauniešu politiskā līdzdalība žurnālistikas/ziņu raidījumu jomā ir redzama gan kā tieša iesaiste sabiedriskajos procesos, gan kā ietekme uz mediju saturu un formātu.

Kāds ir Jūsu skatījums uz jauniešu politisko iesaisti nākotnē – drīzāk optimistisks vai pesimistisks?

Es teiktu, ka mans skatījums uz jauniešu politisko līdzdalību nākotnē ir diezgan optimistisks. Jaunieši mūsdienās noteikti ir informētāki un drosmīgāki nekā agrāk. Viņi nebaidās paust viedokli, visai ātri spēj mobilizēties sev svarīgos jautājumos un veiksmīgi izmanto digitālos rīkus, lai ietekmētu sabiedrību. Tas nozīmē, ka līdzdalība kļūst aktīvāka un daudzveidīgāka (mēs vairs nerunājam tikai par balsošanu vēlēšanās).

Taču informācijas pārbagātības laikmetā klātesoša ir arī dezinformācija. Tā, kā arī zināms nogurums (vai neticēšana) no politikas var mazināt uzticēšanos un ilgtermiņa iesaisti. Tāpat ne visi jaunieši jūtas sadzirdēti, pietiekoši zinoši un iesaistīti lēmumu pieņemšanā, kas var radīt atsvešinātību. Šie aspekti, savukārt, liek aizdomāties par mazāk optimistisku skatu jauniešu potenciālo politisko līdzdalību nākotnē.

Kā vērtējat jauniešu zināšanas par aktuālo Latvijā un pasaulē?

Šis ir visai grūti atbildams jautājums, bet man šķiet, ka jauniešu zināšanas par aktuālo Latvijā un pasaulē ir proporcionāli salīdzināmās ar sabiedrības pārējām vecuma grupām. Daļa ir pat ļoti zinoši, daļa absolūti tajā neiedziļinās. Piemēram, ir jaunieši, kuri ir ļoti informēti – viņi seko līdz ziņām, orientējas starptautiskajos notikumos un spēj kritiski izvērtēt informāciju, arī rīkoties, ja nepieciešams. (Brīnišķīgs piemērs bija rudenī, kad sabiedrība (un liela daļa bija arī jauniešu) protestēja pret izstāšanos no Stambulas

konvencijas. Bija gan fiziskas protesta akcijas, gan tēmas aktualizēšana (tostarp, sociālajos medijos).

Taču vienlaikus ir arī daļa jauniešu, kuru zināšanas ir fragmentāras. Informācija bieži tiek patērēta tikai caur sociālajiem medijiem, īsos formātos, un tas nozīmē – viņi zina “virsrakstus”, bet ne vienmēr iedziļinās kontekstā vai cēloņos, par dezinformāciju nemaz nerunājot.

Kā jaunieši politikā izskatās uz cita gadu gājuma politiku fona?

Manuprāt, jaunieši politikā bieži izceļas ar lielāku atvērtību, tiešumu, dinamiskumu un spēju komunicēt mūsdienīgi. Viņi labāk orientējas digitālajā vidē, ātrāk reaģē uz sabiedrības noskaņojumu un biežāk runā par tēmām, kas aktuālas jaunākajai paaudzei. No mediju skatu punkta viņi nereti ir arī pieejamāki un saprotamāki auditorijai.

Savukārt pieredzējušāki politiķi parasti izceļas ar dziļāku izpratni par politiskajiem procesiem, lielāku stratēģisko domāšanu un pieredzi lēmumu pieņemšanā. Viņi biežāk redz “lielo bildi” un ilgtermiņa sekas (tā teikt, paredz vai izrēķina piecus soļus uz priekšu).

PIELIKUMS Nr.3.

Jauniešu-politiku debates – SVID analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> • Ieinteresēti politiķi (interesi palielina vēlēšanu tuvums) • Ieinteresēti jaunieši (vairāk gan kā skatītāji) • Eiropas kluba dalībniekiem ir pieredze līdzīgu pasākumu organizēšanā • Ir citi atbalstītāji – domes speciālisti, žurnālisti 	<ul style="list-style-type: none"> • Jaunieši vēlas skatīties, bet nevēlas paši debatēt • Nav vienotas izpratnes par debašu formātiem (politiķi pieraduši pie brīvu diskusiju formas, skolēniem ierasti ir reglamentēti debašu formāti) • Organizatoriem būs nepieciešams izvēlēties – debatēs skart vairākas tēmas virspusēji, vai vienu divas padziļināti
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> • Uzaicināt viesus no citām EPVS, lai pieredze nav jānodod pastarpināti • Uzaicināt novada sociālo zinātņu metodiķi, lai pieredzi būtu iespējams nodot tālāk • Uzaicināt žurnālistus un/vai pašiem veidot saturu gan digitālā, gan citos formātos 	<ul style="list-style-type: none"> • Kā saskaņot pasākuma laiku, kas der politiķiem un jauniešiem, bet vienlaikus pārāk netraucē stundu norisi • Diskusiju kultūras normu un laika limitu ievērošana no abām pusēm (svarīga būs pasākumu vadītāju autoritāte) • Priekšvēlēšanu gaisotne un iespējami pārmetumi par politiskās neitralitātes neievērošanu

Debašu iesildīšanas spēli “Minūtes arguments”

Gatavojoties politiskās idejas īstenošanai un domājot par potenciālo risku novēršanu, esam izstrādājuši debašu iesildīšanas spēli “Minūtes arguments”.

Spēlē piedalās visi pasākuma dalībnieki – gan debatētāji, gan skatītāji. “Minūtes arguments” ir minūti gara diskusija pārī par kādu pretrunīgu jautājumu. Viens pāra dalībnieks pēc nejaušības principa pārstāv “par” pusi, otrs - “pret” pusi. Katram tiek dota pusminūte, lai aizstāvētu izlozēto pozīciju. Nākamajā raundā mainās gan pāru sastāvs, gan apspriežamais jautājums.

Ieguvumi no spēles – katrs ir iesaistīts; vide ir droša, jo visas pāru diskusijas notiek reizē un katrs dzird tikai savu pārinieku; azarts, jo jautājumi ir interesanti un motivē diskutēt. Jautājumus vadītājs izlozē no iepriekš sagatavotām kartītēm.

Spēles kartītes (nākamajās lapās)

**Domes deputātiem
vajadzētu dažas
stundas nedēļā strādāt
skolā**

**Pašvaldībai
jānodrošina katram
skolēnam darba vieta
vasaras praksei**

**Skolās jāmāca mācību
priekšmets finanšu
pratība**

**Lai varētu beigt 9.klasi
skolēnam jānostrādā
noteikts brīvprātīgā
darba stundu skaits**

**Aizliegt uzdot
skolēniem mājas
darbus uz brīvdienām**

**Atļaut skolēniem skolā
nēsāt kapuces**

**Atļaut starpbrīžos
lietot mobilos
telefonus**

**Ieviest skolās brokastis
ar bezmaksas
biezputru**

**Katrai skolai
ieviest āra klasi**

**Ieviest obligātas
skolēnu formas līdz
9.klasei**

**Piešķirt skolēniem
tiesības ietekmēt
direktora izvēli**

**Atļaut klasēs veikt
videonovērošanu**

**Tiesībām balsot
pašvaldību vēlēšanās
jābūt no 16 gadu
vecuma**

**Ieviest skolēniem
obligātas izdzīvošanas
prasmju nometnes**

**Atļaut dzīvokļu
īpašniekiem turēt tikai
vienu mājdzīvnieku**

**Pašvaldību vēlēšanās
jārezervē vietas (kvotas)
deputātiem, kas jaunāki
par 25 gadiem**

**leviest skolās obligātas
civilās aizsardzības
mācības**

**Vecpilsētas galveno
ielu atvēlēt tikai
gājējiem**

**Pašvaldībai jāpiešķir
starta kapitāls skolēnu
mācību uzņēmumiem**

**Aizliegt pārdot
saldinātos dzērienus
personām, kas
jaunākas par 18 gadiem**

**Visiem pašvaldības
muzejiem jābūt
pieejamiem bez
maksas**

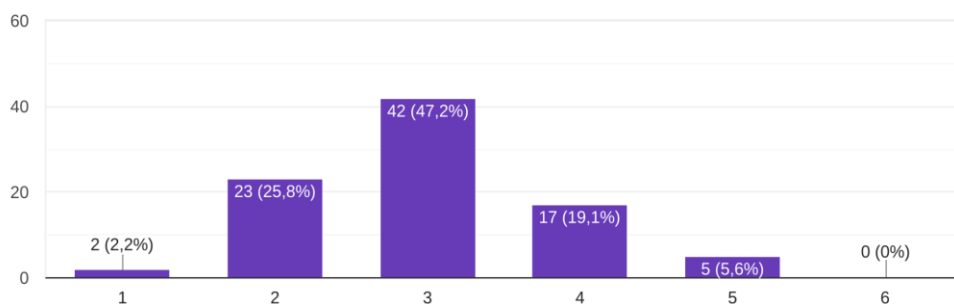
Argumenti sarunai ar partneriem – politiskās idejas aktualitāte

Lai noskaidrotu izvēlētās politiskās idejas aktualitāti un pārbaudītu iespējamus politiskos piedāvājumus, 04.2025. tika veikta mūsu skolas vecāko klašu skolēnu aptauja. **Izmantojām daļu aptaujas rezultātu, lai sarunās ar partneriem pamatotu mūsu politiskās idejas aktualitāti.** Šajā pielikumā izmantotie aptaujas rezultāti (saīsināti).

1.attēls

Novērtē, cik lielā mērā, Tavuprāt, Latvijas jaunieši interesējas par politiku?

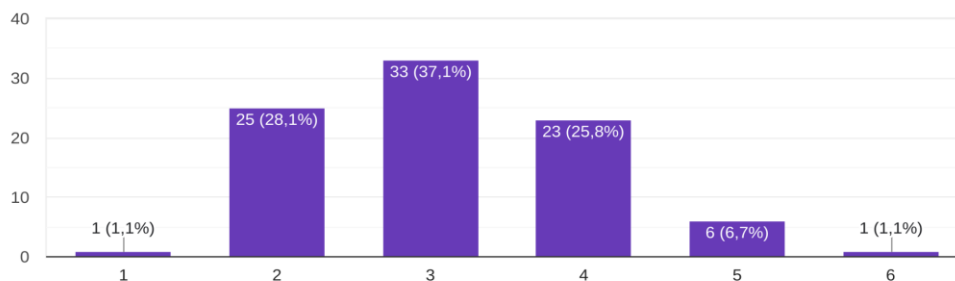
89 atbildes

2.attēls

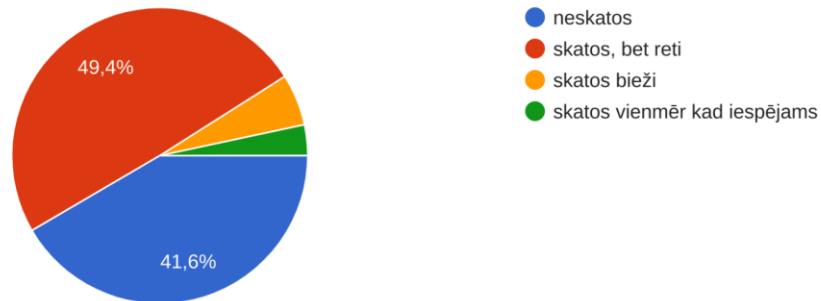
Novērtē kādas, Tavuprāt, kopumā ir Latvijas jauniešu diskusiju prasmes un diskusiju kultūra?

89 atbildes

3.attēls

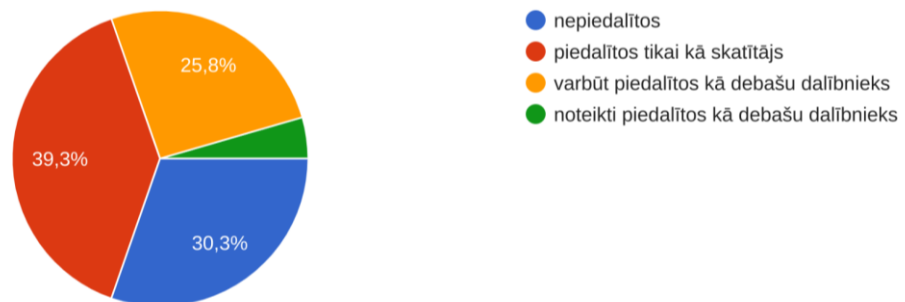
Vai Tu mēdz skatīties politisko diskusiju raidījumus TV, internetā vai klātienē? (piemēram, politisko partiju priekšvēlēšanu debātes, raidījumu "Kas notie...ses klubs" TV Rīga 24, "Kāpēc?" portālā Delfi u.c.)
89 atbildes

5.attēls

Ja skolā vai pilsētā Jauniešu domē būtu iespēja piedalīties debatēs par politikā vai sabiedrības dzīvē nozīmīgiem jautājumiem, vai Tu tajās piedalītos?

89 atbildes

Secinājumi - jaunieši savus vienaudžus kopumā neuzskata par politiski aktīviem un ieinteresētiem. Tomēr vienlaikus atbildes uz jautājumiem apliecina, ka jauniešiem nav nolieguma pret politiku, ir gatavības iesaistīties interesantās un atraktīvās norisēs (diskusijās, debatēs, viktorīnās u.c.), kā arī ir atbalsts aktivitātēm, kas veicinātu jauniešu izpratni un ieinteresētību sabiedriskajās un politiskajās norisēs. Aptaujas rezultāti ir apliecinājums, ka mūsu politiskā ideja par nepieciešamību aktivizēt jauniešu informētību un interesi par politiku ir aktuāla un uzmanības vērta.